

Saatja: Monika Koolmeister [COBALT] <monika.koolmeister@cobalt.legal>

Saadetud: 13.03.2023 14:11

Adressaat: RAB rahapesu <info@fiu.ee>

Teema: Selgitustaotlus väikefondivalitseja kontaktisiku osas

Manused: image011.png; image012.png; image013.png; image014.png; image015.png

Austatud Rahapesu Andmebüroo esindaja,

Pöördume käesoleva selgitustaotluse vormis, et saada Rahapesu Andmebüroo hinnangut kontaktisiku rolli täitva isiku lepingulise suhte olemuse osas.

Kokkuvõtlikult palume Rahapesu Andmebüroo tagasisidet meie poolsele analüüsile ja seisukohale, et Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses (edaspidi „**RahaPTS**“) sätestatud kontaktisiku ja Rahvusvahelise sanktsiooni seaduses (edaspidi „**RSans**“) ette nähtud finantssanktsiooni kohaldamise eest vastutava isiku ametikohta (edaspidi ühiselt nimetatud kui „**kontaktisik**“) täitev väikefondivalitseja töötaja võib olla äriühingus ka käsunduslepingu alusel, st väikefondi valitsejas nimetatud ametikohta täitev isik võib seda rolli kanda nii töötajana kui ka käsunduslepingu alusel.

Selleks selgitame alljärgnevalt detailsemalt meie poolse analüüsi põhjendusi:

- RahaPTS §-ist 17 lg 2 tuleneb väikefondi valitseja kohustus määrata isik, kes on Rahapesu Andmebüroo kontaktisik. Kontaktisik peab alluma otse kohustatud isiku juhatusel või filiaali juhatajale ning tal peab olema RahaPTS-is sätestatud ülesannete täitmiseks vajalik pädevus, vahendid ja juurdepääs asjakohasele teabele kõigis kohustatud isiku struktuuriüksustes.
- Finantsinspeksiooni poolt väljastatud väikefondi valitseja tegevusloa alusel tegutsev äriühing on lisaks eeltoodule ka erikohustustega isik RSans § 20 lõige 1 punkti 2 tähenduses. Erikohustustega isik on kohustatud määrama RSans-is sätestatud ülesannete täitmise, sealhulgas finantssanktsiooni kohaldamise eest vastutava isiku ning edastama tema kontaktandmed Rahapesu Andmebüroole ja Finantsinspeksioonile (RSans § 20 lõige 3). Sealjuures kohaldatakse vastutava isiku suhtes RahaPTS §-s 17 kontaktisiku kohta sätestatud, arvestades RSans-i erisusi.

Viidatud seaduse sätted ei kehtesta aga kontaktisiku ametikohale spetsiifiliselt töölepingu alusel töötamise nõuet. Seda seisukohta toetab meie hinnangul ka RahaPTS'i seletuskiri, kust nähtuvad eelkõige nõuded kontaktisiku ametikohta täitva isiku töötamise asukohale ja tema volituste ulatusele organisatsiooni siseselt, mitte aga spetsiifiliselt lepingulise suhte määratlusele. RahaPTS-i seletuskiri täpsustab konkreetselt, et isik, kes vastutab ettevõttes vastavate kontaktisiku nõuete täitmise eest, peaks asuma ja töötama Eestis. Eestis töötamise nõude kontrollimisel võetakse arvesse muuhulgas seda, kas isikul on seaduslik alus siin püsivalt viibida, kas ta on registreeritud töötajate registris ning kas ta saab igakuist ja ametikohale vastavat palka. Meie hinnangul ei ole seletuskirjas sisalduva selgituse kohaselt seega otseselt tuletatav töölepingu alusel töötamise nõue, vaid põhirõhk on asetatud eelkõige kontaktisiku volituste piisavale ulatusele ja igapäevaste töökohustuste täitmise asukohale. Veel enam täpsustab seletuskiri, et see, kuidas ja kus kontaktisik kohustatud isiku organisatsiooni struktuuris paikneb, jääb iga kohustatud isiku enda määrata.

Mööname, et Rahapesu Andmebüroo on oma juhendi „*Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa taotlemise juhend*“ punktis 3.5.2.1 ette näinud, et virtuaalvääringu teenusepakkuja kontaktisik peab olema virtuaalvääringu teenusepakkuja juures tööl töölepingu alusel. Mõistame siinkohal viidatud Rahapesu Andmebüroo spetsiifilist nõuet virtuaalvääringu teenuse pakkujas kontaktisiku ametikohta täitva töötaja lepingulisele suhtele. Kuivõrd virtuaalvääringu teenuse osutamine tähendab tihtipeale olemuslikult suurt arvu kliente ja suurtes mahtudes klienditehinguid, võiski asjakohane monitoorimine ja raporteerimine mõistlikult eeldada püsivalt töölepingu alusel töötava ametikoha loomist ja ülalpidamist virtuaalvääringu teenuse pakkuja poolt. Küll aga oleme seisukohal, et tegevusloaga tegutseva väikefondi valitseja ärimudelist, teenuse osutamise iseloomust ning kliendibaasi ja tegevuse mahust tulenevalt ei ole põhjendatud väikefondi valitseja kontaktisiku ametikoha lepingulise suhte õiguslikule vormile virtuaalvääringu teenuse pakkujatega analoogse nõude kehtestamine, st nõue töölepingu alusel töötamiseks. Oluline on siinkohal rõhutada, et väikefondi valitseja kliendibaas ja tehingute arv on enamasti praktikas kordades väiksemad kui seda on virtuaalvääringu teenuse pakkujate vastavad näitajad. Samuti on märgatavalt väiksem ka väikefondi valitseja kliendibaasist tulenev rahapesu- ja terrorismi rahastamise risk ja tehingute keerukus. Väikefondivalitseja tegevuse mahule on seadusest tulenevad piirangud ning investorite arv on seetõttu samuti eelduslikult pigem väike. Kuna fondid on pigem pikaajaline investering (tavapäraselt aastateks), ei ole ka tehingud nii sagedased, et õigustaksid eraldi inimese palgal hoidmist.

Mõistagi peab ka väikefondi valitseja organisatsioonistruktuur olema seejuures efektiivne ja süsteemne rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, sh peab eksisteerima kogu vajalik dokumentatsioon ning käsunduslepingu alusel töötav kontaktisik peab olema ka sobiv ja pädev, et suuta täita temale seadustega, fondivalitseja sise-eeskirjade ja tööjuhenditega kehtestatud ülesandeid. Tagatud peab olema ka kontaktisiku alluvus vahetult väikefondi valitseja juhatuselt ja tema võimalikult suur sõltumatus fondivalitseja äriprotsessidest ning see võib käsunduslepingu alusel tegutseva isiku puhul olla isegi kergemini saavutatav. Sarnane on lähenemine ka nt siseaudiitori osas.

Võttes siinkohal aga veelkord arvesse argumenti, et väikefondi valitseja klientide ja tehingute arv ning nendega kaasnevad riskid on märgatavalt väiksemad võrreldes virtuaalvääringu teenusepakkujatega, ei ole meie hinnangul põhjendatud ja otstarbekas nõuda väikefondi fondivalitsejas kontaktisiku ametikohta täitva töötaja lepingult töölepingu vormi nõuet. Oleme seisukohal, et seadustega ette nähtud kohustuste nõuetekohast täitmist saab eeldada ka käsunduslepingu alusel ülesandeid täitva väikefondi valitseja kontaktisiku ametikohalt.

Kokkuvõtteks:

Eelolevale tuginedes oleme seisukohal, et kui tegevusloa alusel tegutsevas väikefondi valitsejas on loodud kontaktisiku ametikoht kõiki seadustes kehtestatud ja Rahapesu Andmebüroo poolt avaldatud juhendite nõudeid järgides (sh sobivusnõuded, pädevuse ja juurdepääsu õiguste ulatus jne), võib nimetatud isikuga sõlmitud lepingu õiguslikuks vormiks olla ka käsundusleping võlaõigusseaduse § 619 mõistes.

Palun andke teada, kui Rahapesu Andmebüroo tõlgendus erineb meie eespool kirjeldatud seisukohtadest või kui praktikas peaks esinema mõni seadustes nimetatud nüanss, mis meie tõlgendust võiks mõjutada. Sellisel juhul palume selgitada ka meie tõlgendusega mitte nõustumise põhjuseid.

Ette tänades ja lugupidamisega,

Monika Koolmeister

The linked image
cannot be displayed.
The file may have

Monika Koolmeister
Partner

Mob: +372 5565 4337

Tel: +372 665 1888

Email: monika.koolmeister@cobalt.legal

This e-mail is from COBALT office in
Estonia and is subject to disclaimers
and general terms & conditions.

Kawe Plaza, Pärnu mnt 15 Tallinn 10141, Eesti

Our temporary address Estonia pst 19/ Tatari 1, 10141 Tallinn